

Upplýsingar og skilmálar um landfræðilegan gagnagrunn

yfir náttúrulegt birkilendi á Íslandi

Útgáfa 19.11.2014

Umsjón með gögnunum hefur Björn Traustason hjá Rannsóknastöð skógræktar á Mógilsá

bjorn@skogur.is

Náttúrulegt birkilendi er þekja yfir allt náttúrulegt birki á Íslandi, birkikjarr og birkiskóg. Þekjan er afrakstur kortlagningar á árunum 2010-2014 sem framkvæmd var af starfsmönnum Skógræktar ríkisins og fór umsjón verkefnisins fram á Rannsóknastöð skógræktar á Mógilsá. Birki var kortlagt ýmist ofan á loftmyndir/gervitunglamyndir eða með því að ganga línur með GPS tæki. Til þess var notuð felttölva þar sem línur voru teiknaðar og eigindir gefnar fyrir hvern kortlagðan fláka.

Notuð var alþjóðleg skilgreining FAO við kortlagningu birkis:

<http://www.fao.org/docrep/005/y4171e/y4171e10.htm>

- Lágmarkskortlagningareining: 0,5 ha
- Lágmarkskrónuþekja innan kortlagningareiningar: 10% krónuþekja
- Skil á milli birkikjarrs og birkiskóga eru 2 m.

Greint er á milli núverandi hæðar og mögulegrar hæðar birkilendis þegar það hefur náð fullum vexti. Ástæða þess að hæð fullvaxta birkilendis er skráð kemur til af skilgreiningum FAO yfir skóglendi, en þar er ávallt miðað við fullvaxta skóglendi. Flatarmál birkiskóga skv. FAO er því miðað við hæðarflokkun fullvaxta birkilendis. Flatarmál núverandi birkiskóga er samkvæmt flokkun um núverandi hæð birkis.

Gögnin eru öllum frjálts til afnota og heimilt að endurnýta gögnin í hagnaðarskyni þar sem þau eru t.d. nýtt til landfræðilegra greininga eða kortavinnslu. Ekki er heimilt að selja grunn gögnin til þriðja aðila nema samningur um slíkt sé gerður við Skógrækt ríkisins.

Þegar gögn yfir náttúrulegt birkilendi á Íslandi eru notuð þá þarf eftirfarandi texti að koma fram: "Byggt á gögnum frá Skógrækt ríkisins - Rannsóknastöð skógræktar, Mógilsá". Þetta er í samræmi við skilmála um gjaldfrjáls gögn frá Landmælingum Íslands: <http://www.lmi.is/wp-content/uploads/2013/10/Leyfi-fyrir-gjaldfrj%C3%A1ls-g%C3%B6gn-LM%C3%8D-Almennir-skilm%C3%A1lar.pdf>

Hér á eftir er stutt lýsing á eigindaskráningu í gagnagrunninum (*Dálkaheiti skáletruð*).

svaediID1: Heildarsvæði (landshluti)

svaediID2: Svæði (sveitarfélag)

svaediID3: Eining (jörð)

svaediID4: Skiki (reitur)

godurfelag: Flokkun NÍ skv. Gróðurflokkun Náttúrufræðistofnunar Íslands (fitjuskrá á vef LMI)

C5: Birkikjarr (meðalhæð í reit <2m)

C6: Birki- og gulvíðiskjarr (meðalhæð í reit <2m)

C10: Birkiskógur (meðalhæð í reit >2m)

Um er að ræða stöðu birkilendis á þeim tíma sem kortlagning fer fram.

haedFullvaxta: Flokkun skv. fitjuskrá 510 fyrir skógrækt (fitjuskrá á vef LMI)

1: Birkikræða: hæð fullvaxta <0,5m

2: Kjarrskógur: hæð fullvaxta 0,5-2m

3: Lágskógur: hæð fullvaxta 2-5m

4: Háskógur: hæð fullvaxta >5m

Um er að ræða mat á mögulegri meðalhæð fullvaxta birkis í kortlögðum reit. Um er að ræða sjónrænt mat kortlagningarfólks þar sem möguleg hæð er metin með hliðsjón af hæð nærliggjandi trjáa og umhverfisaðstæðum.

nuvHaedTrjaaR: Flokkun skv. fitjuskrá 510 fyrir skógrækt (fitjuskrá á vef LMI)

1: <0,5m

2: 0,5-1,3m

3: 1,3-2m

4: 2-3m

5: 3-5m

6: >5m

Hér er núverandi hæð ríkjandi birkitrjálags lýst.

nuvHaedTrjaaV: Flokkun skv. fitjuskrá 510 fyrir skógrækt (fitjuskrá á vef LMI)

1: <0,5m

2: 0,5-1,3m

3: 1,3-2m

4: 2-3m

5: 3-5m

6: >5m

Hér er núverandi hæð víkjandi birkitrjálags lýst.

kronuthekjaSkogarH: Flokkun skv. fitjuskrá 510 fyrir skógrækt (fitjuskrá á vef LMI)

10: 10% krónuþekja

20: 20% krónuþekja

30: 30% krónuþekja

40: 40% krónuþekja
50: 50% krónuþekja
60: 60% krónuþekja
70: 70% krónuþekja
80: 80% krónuþekja
90: 90% krónuþekja
100: 100% krónuþekja

Heildarkrónuþekja birkis í kortlögðum reit. Krónuþekja er það hlutfall sem króna skóglendisins þekur miðað við lóðrétt ofanvarp. Krónuþekja er metin á sjónrænan hátt af kortlagningarfólki.

kronuþekjaSkogarR: Flokkun skv. fitjuskra 510 fyrir skógrækt (fitjuskra á vef LMI)

10: 10% krónuþekja
20: 20% krónuþekja
30: 30% krónuþekja
40: 40% krónuþekja
50: 50% krónuþekja
60: 60% krónuþekja
70: 70% krónuþekja
80: 80% krónuþekja
90: 90% krónuþekja
100: 100% krónuþekja

Krónuþekja ríkjandi birkitrjálags í kortlögðum reit.

kronuþekjaSkogarV: Flokkun skv. fitjuskra 510 fyrir skógrækt (fitjuskra á vef LMI)

10: 10% krónuþekja
20: 20% krónuþekja
30: 30% krónuþekja
40: 40% krónuþekja
50: 50% krónuþekja
60: 60% krónuþekja
70: 70% krónuþekja
80: 80% krónuþekja
90: 90% krónuþekja
100: 100% krónuþekja

Krónuþekja víkjandi birkitrjálags í kortlögðum reit.

kronuthekjaSkogarF: Flokkun skv. fitjuskrá 510 fyrir skógrækt (fitjuskrá á vef LMI)

10: 10% krónuþekja

20: 20% krónuþekja

30: 30% krónuþekja

40: 40% krónuþekja

50: 50% krónuþekja

60: 60% krónuþekja

70: 70% krónuþekja

80: 80% krónuþekja

90: 90% krónuþekja

100: 100% krónuþekja

Krónuþekja birkitrjálags þegar fullum vexti er náð í kortlögðum reit.

aldursflokkurR: Flokkun skv. fitjuskrá 510 fyrir skógrækt (fitjuskrá á vef LMI)

10: Ungur (<15 ára)

20: Frekar ungur (15-30 ára)

45: Á vaxtarskeiði (30-60 ára)

80: Fullvaxta (60-100 ára)

100: Gamall (>100 ára)

Metinn aldur birkis í ríkjandi trjálagi. Þetta aldursmat er ekki grundvallað á sýnatökum heldur er þetta sjónrænt mat

kortlagningarfólks á vettvangi.

aldursflokkurV: Flokkun skv. fitjuskrá 510 fyrir skógrækt (fitjuskrá á vef LMI)

10: Ungur (<15 ára)

20: Frekar ungur (15-30 ára)

45: Á vaxtarskeiði (30-60 ára)

80: Fullvaxta (60-100 ára)

100: Gamall (>100 ára)

Metinn aldur birkis í víkjandi trjálagi. Þetta aldursmat er ekki grundvallað á sýnatökum heldur er þetta sjónrænt mat

kortlagningarfólks á vettvangi.

gróskuflokkur: Flokkun skv. fitjuskrá 510 fyrir skógrækt (fitjuskrá á vef LMI)

S1: Gróskuflokkur1

S2a: Gróskuflokkur 2a

S2b: Gróskuflokkur 2b

S3a: Gróskuflokkur 3a

S3b: Gróskuflokkur 3b

S4: Birkimýri

Botngróður í skógum, sjónrænt mat kortlagningarfólks

landgerð: Flokkun skv. fitjuskrá 510 fyrir skógrækt (fitjuskrá á vef LMI)

1: Lítt gróið þurrlendi <30%

2: Þurrlendi

3: Votlendi

4: Framræst votlendi

5: Þéttbýli

6: Tún

7: Framræst tún

8: Ræktað land

9: Framræst ræktað land

10: Ræktaður skógur

Upprunaleg landgerð þess lands sem birkiplöntur hafa sáð sér út í. Sjónrænt mat kortlagningarfólks.

dagsheimildar: Skylduskráning skv. Íslenskum staðli ÍST120:2012

Dagsetning kortlagningar